

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum conueniat Deo filios adoptare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

in litera habetur, ita ex multis unum Christi corpus mysticum conficitur, quod est ecclesia &c.

Referretur de con. sec. dist. 2. cap. Quia papius.

Secundo modo sumitur sacrificium Christi secundum suum memoriale sacrificium, quod sollet Christus instituit in sua ecclesia, in sue passionis mortisque memoriam offerendum, ut quotidie fit in Eucharistia sacrificio. Et sic cum Christus dicitur sacerdos secundum ordinem Melchisedech, intelligitur de ordine assimilatiōis in materia sacrificij: nam panem & vinum assumi instituit in suo memoriale sacrificio pro materia Eucharistie, sicut Melchisedech panem & vinum obtulerat in sacrificio.

Super questionis 23. articulum primum.

Titulus clarus est. Adoptare enim significat facere sibi filium adoptivum.

In corpore unica est conclusio, Deo convenit adoptare. Probat & declaratur: probatur quidem sic, Deus ex sua bonitate admittit homines ad divina beatitudinis hereditatem, ergo Deo convenit adoptare. Antecedens continet tria. Primo causam, scilicet quod ex bonitate.

Secundo terminum, scilicet divinam beatitudinem.

Tertio modum seu formam, scilicet hereditatem. Et quo ad singula in litera probatur. Quo ad causam: quia Deus ex sua bonitate admittit omnes creaturas ad sue bonitatis participationem, & precipue rationales. Quo ad terminum: quia creatura rationales sunt capaces divine beatitudinis, quia sunt ad imaginem Dei facte.

Quo ad formam hereditatis: quia divina beatitudo est quia Deus est beatus, ac per hoc per seipsū diues, ac per hoc, hereditas. Prima sequitur.

3. d. 10. q. 2. ar. 1. q. 1. Et 4. contra c. 17. fin.

21. q. 33. art. 5.

puer attenditur excellentia sacerdotij Christi ad sacerdotium legale; expressius prafiguratur per sacerdotium Melchisedech, qui offerebat panem & vinum, significantia, ut Augustinus dicit, ecclesiasticam unitatem, quam constituit participatio sacrificij Christi. Unde etiam in nova lege verum Christi sacrificium communicatur fidelibus, sub specie panis & vini.

AD TERTIUM dicendum, quod Melchisedech, dicitur esse sine patre, & sine matre, & sine genealogia, & quod non habet initium dierum, neque finem: non quia ista non habuerit, sed quia in scriptura sacra ista de eo non legunt. Et per hoc ipsum, ut Apostolus ibidem dicit, assimilatus est filio Dei, qui in terris est sine patre, & in caelis sine matre, & sine genealogia, secundum illud Isa. 53. Generationem eius quis enarrabit? & secundum divinitatem, neque principium neque finem dierum habet.

QVAESTIO XXIII.

De adoptione Christi, in quatuor articulis divisa.

DEINDE considerandum est, an adoptio Christo conveniat.

ET CIRCA hoc quaeruntur quatuor.

Primo, Vtrum Deo conveniat adoptare filios.

Secundo, Vtrum hoc conveniat soli Deo patri.

Tertio, Vtrum sit proprium hominum adoptari in filios Dei.

Quarto, Vtrum Christus possit dici filius adoptivus.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Deo conveniat filios adoptare.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod Deo non conveniat filios adoptare. Nullus enim adoptat nisi extraneam personam in filium, secundum quod Iurista dicit: sed nulla persona est extranea Deo, qui est omnium creator, ergo videtur quod Deo non conveniat adoptare.

Prat. Adoptatio videtur esse introducta in defectum filiationis naturalis: sed in Deo invenitur naturalis filiatio, ut in prima parte habitum est, ergo non convenit Deo filios adoptare.

Prat. Ad hoc aliquis adoptatur, ut in hereditate adoptantis succedat: sed in hereditate Dei non videtur aliquis posse succedere: quia ipse nunquam decessit, ergo Deo non convenit adoptare.

SED CONTRA est, quod dicitur Eph. 1. Praedestinavit nos in adoptionem filiorum Dei: sed praedestinatio Dei non est irrita, ergo Deus aliquos sibi adoptat in filios.

RESPON. Dicendum, quod aliquis homo adoptat alium sibi in filium, in quantum ex sua bonitate admittit eum ad participationem suae hereditatis. Deus autem est infinitae bonitatis, ex qua contingit, quod ad participationem bonorum suorum suas creaturas admittit. Et precipue rationales creaturas, quae in quantum sunt ad imaginem Dei facte, sunt capaces beatitudinis divinae, quae quidem consistit in fruitione Dei per quam etiam ipse Deus beatus est, & per seipsum diues, in quantum seipso fruitur. Hoc autem dicitur hereditas alicuius, ex quo ipse est diues: & ideo in quantum Deo ex sua bonitate admittit homines ad beatitudinis hereditatem, dicitur eos adoptare. Hoc autem plus habet adoptatio divina, quam humana: quia Deus hominem, quem adoptat, idoneum facit per gratiam munus ad hereditatem coelestem percipiendam. Homo autem non facit idoneum eum, quem adoptat, sed potius eum iam idoneum eligit adoptando.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod homo in sua natura consideratus, non est extraneus a Deo, quantum ad bona naturalia quae recipit: est tamen extraneus, quantum ad bona gratiae, & gloriae, & secundum hoc adoptatur.

AD SECUNDUM dicendum, quod hominis est operari ad suppleendam suam indigentiam, non autem Dei, cui convenit operari ad communicandam suae perfectionis abundantiam. Et ideo sicut per actum creationis communicatur bonitas divina omnibus creaturis, secundum quantum similitudinem, ita per actum adoptionis communicatur similitudo naturalis filiationis hominibus, secundum illud Rom. 8. Quos praesciuit confortes fieri imaginis Filij sui.

AD TERTIUM dicendum, quod bona spiritualia possunt simul a pluribus possideri, non autem bona corporalia, & ideo hereditatem corporalem nullus potest percipere, nisi succedens decedenti: hereditatem autem spirituales simul omnes ex integro accipiunt sine detrimento patris semper viventis. Quibus possit dici, quod Deus decessit, secundum quod est in nobis per fidem, & incipit in nobis esse per speciem, sicut glossa dicit Rom. 8. super illud, Si filij, & heredes.

in litera non probatur. Secunda autem probatur, quia illud est alicuius hereditas; quo est diues. Consequentia vero principalis probatur. Humana adoptio, ad cuius similitudinem divina dicitur, est quia aliquis ex sua bonitate constituit alium in successore suae hereditatis. Declaratur autem ex differentia inter humanam & divinam adoptionem, quia divina dignificat, idoneum faciendo hereditatem: humana autem idoneum praesupponit, quem heredem facit.

Et nota hic responsiones ad singula argumenta, quia necessaria valde sunt ad intellectum materiae huius.

Vnum tamen restat hic dubium circa illud, Beatitudo est, quia Deus est diues: quoniam beatitudo spectat ad mentem, divitiae vero ad potentiam: constituit enim divitiae potentiae affluenter rebus ad possessionem pertinentibus.

Sed hoc facile solvitur, dicendo, vel quod beatitudo, facit causam literae divitem. Unde beato promissum est esse, Super omnia bona sua constituet eum. Vel quod beatitudo sumitur collectivae se integraliter, ut ex suis omnibus partibus, consistat, ad felicitatem enim requiritur potentia plena, alioquin non esset quis simpliciter felix.

Super